

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО КЛАСИФІКАЦІЇ ВИТРАТ У СИСТЕМІ ОБЛІКУ

Баранська В.В. – ст. 5 курсу, гр. ОПДвнм-51

Науковий керівник – Пославська Л.І. – к.е.н., викладач

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

Витрати – складна економічна категорія, яка займає важливе місце в управлінні підприємством. Витрати впливають на фінансові результати, застосовуються для визначення цінової політики та оцінки ефективності господарювання, тому виникає необхідність у правильному розумінні призначення витрат та їх економічної ролі визначення витрат.

Для ефективного управління витратами та управління діяльністю підприємства класифікація витрат має велике значення, оскільки дає можливість визначити особливості формування та розподілу витрат за певними об'єктами управління.

Найбільш розповсюджена класифікація витрат в теорії та практиці наведена в таблиці 1.

Таблиця 1 – Класифікація витрат виробництва

Ознака класифікації	Види витрат
За способом перенесення вартості на продукцію	Прямі та непрямі
Стосовно виробничого процесу	Основні та накладні
За ступенем впливу обсягу виробництва на рівень витрат	Змінні та постійні
За періодичність виникнення	Одноразові та поточні
За центрами відповідальності	Витрати виробництва, цеху дільниці, технологічного підрозділу
За єдність (однорідність) витрат	Одноелементні та комплексні
За доцільністю витрат	Продуктивні та непродуктивні
За визначення відношення до собівартості продукції	Витрати на продукцію та витрати періоду
За роллю в процесі виробництва	Виробничі та позавиробничі (комерційні)
За видами витрат	Витрати за економічними елементами та витрати за статтями калькуляції
За єдністю складу	Одноелементні та комплексні

Розподіл виробничих витрат на прямі і непрямі є дещо умовний, адже він в сільському господарстві застосовується по відношенню до окремого об'єкта виробництва. Це обумовлено складністю сільськогосподарського виробництва. Прямі витрати безпосередньо відносяться до обробітку окремих культур (або груп культур), до виконання окремих видів робіт, утримання певних груп тварин. Орел В. М. зазначає, якщо розглядати поділ витрат на основні та накладні в технологічному процесі, то він є некоректним для цієї галузі. Тому за доцільне поділяти їх за цією ознакою на основні технологічні та на організаційно-управлінські. Таку назву буде більш повно відображати їх характер і призначення [3].

Класифікація в сільському господарстві витрат на постійні та змінні відіграє важливу роль. Такий поділ дає можливість чітко визначити чистий дохід для всіх рівнів виробництва (сегмент, підприємство, галузь), а також граничний дохід. Це також дає можливість скорегувати витрати-надходження в часі.

З метою більш раціональної організації планування та обліку, а також контролю і обґрунтованого обчислення собівартості продукції витрати представляється можливим поділяти таким чином, щоб їх частка, що включається до собівартості продукції у звітний період, відповідала кількості продукції, виготовленої в цьому ж періоді. Звідси доцільно групувати їх за тривалістю дії відповідно до допущення тимчасової визначеності фактів господарського життя на поточні, періодичні, майбутні і витрати майбутніх періодів. Поточні

витрати забезпечують хід виробничого процесу, а тривалість їх дії не перевищує одного року. Періодичні витрати – це витрати, які виникають інколи для забезпечення процесу виробництва на деякий невизначений період часу. Інколи це може бути декілька років. В плануванні та обліку періодичні витрати необхідно враховувати як витрати майбутніх періодів або як капітальні вкладення в об'єкти основних засобів неінвентарного характеру.

В даний час виникає необхідність класифікації витрат за центрами відповідальності, місцями їх виникнення, видам продукції, робіт, послуг. Тут слід виділити такі види витрат, як госпрозрахункові або центру відповідальності, що формують бригадну (фермерську) собівартість, галузеві, що формують виробничу собівартість, і господарські (організаційні), що формують повну виробничу собівартість продукції.

Госпрозрахункові витрати або витрати центру відповідальності представляють собою витрати, які несуть окремі бригади, ферми і т.п. та підконтрольні трудовим колективам. Галузеві характеризують витрати, виготовлені галуззю по виробництву конкретного виду продукції або групи продукції. Господарські - це вся сума витрат, понесених господарством в результаті своєї виробничої діяльності. Крім того, слід розрізняти витрати з виробництва окремого виду продукції (робіт, послуг). За такою класифікацією витрат ми можемо проводити планування ефективніше, оцінювати діяльність підрозділів підприємства та аналізувати окремі витрати або групи витрат.

В економічній літературі часто виділяють дві самостійні ознаки класифікації витрат: участь у виробничому процесі та витрачання за доцільністю. За першою ознакою витрати поділяють на виробничі і позавиробничі, а за другою - на продуктивні і непродуктивні. На нашу думку, ці дві ознаки класифікації в сільському господарстві доцільно

об'єднати в одну ознаку щодо ролі (участі) та доцільності видатків у виробничому процесі.

Отже, класифікація витрат за кожною окремою ознакою має різну мету використання, то в процесі управління витратами повинні спільно використовуватися різні класифікації витрат залежно від ситуацій і цілей.

Література

1. Бухгалтерський управлінський облік: підручник / за ред. Ф. Ф. Бугинця.- [3-є вид., доп. і перероб.]. – Житомир: ПП «Рута», 2005. – 480 с.
2. Друри К. Управленческий и производственный учет / К. Друри. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2002. – 1071 с.
3. Орел В. М. Поняття та класифікація виробничих витрат в галузі свинарства // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://eztuir.ztu.edu.ua/2845/1/6.pdf>.

УДК 657.37

ПРОБЛЕМИ СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Асафат І.В. – ст. 3-го курсу, гр. ОПвн-31
Науковий керівник – Ясишена В.В – к.е.н., доцент
Вінницький навчально-науковий інститут економіки

В теперішніх умовах розвитку Української економіки, не стійкого функціонування процесів підприємств, частих змін умов діяльності є необхідним пошук джерел, які підвищать ефективність господарської діяльності. Така інформаційна система має задовольнити користувачів щодо прийняття потрібних рішень управління. Адже саме від їх якості і обґрунтованості залежить подальше майбутнє підприємства. Саме таким джерелом як і для внутрішніх користувачів, так і зовнішніх виступає фінансова звітність.

Особливості відображення даних бухгалтерського обліку у фінансовій звітності, дослідження вимог, що пред'являються до її показників, були предметом дослідження таких відомих вітчизняних науковців, як В. Г. Швець, Ф. Ф. Бугинець, М. В. Кужельний, З. В. Задорожний, Л. М. Кіндрацька, В.В. Сопко, З. В. Гуцайлук, Г. Г. Кірейцев, Я. Д. Крупка, С. В. Мних, П. Я. Хомин та інших.

Метою даної статті є визначення основних функцій процесу управління підприємством, місця в ньому інформаційного забезпечення та обґрунтування ролі фінансової звітності для керівників і менеджерів підприємства у процесі прийняття ними управлінських рішень щодо забезпечення ефективності та сталого функціонування виробництва в цілому.

У Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 1 фінансова звітність визначена як бухгалтерська звітність, що відображає фінансовий стан підприємства і результати його діяльності за звітний період. Метою такої звітності є забезпечення загальних інформаційних потреб широкого кола користувачів, яким необхідна фінансова інформація для прийняття економічних рішень. Для прийняття економічних рішень користувачам фінансових звітів необхідна інформація про фінансовий стан, результати діяльності та зміни у фінансовому стані підприємства. Зазначені інформаційні потреби обумовили склад фінансової звітності. За П(С)БО 1, до неї належать:

- Баланс;

- Звіт про фінансові результати;
- Звіт про рух грошових коштів;
- Звіт про власний капітал;
- Примітки до звітів.

Неточність у фінансовій звітності призводить до помилок у прийнятті управлінських рішень зовнішніми користувачами інформації, в управлінській звітності – до неправильних дій менеджерів і керівників різних рівнів всередині підприємства тощо. Загалом, це все призводитиме до зниження ефективності діяльності підприємств і, відповідно, рівня їх прибутковості. Враховуючи особливості сучасної діяльності підприємств в Україні, великий обсяг робіт, що виконуються вручну при веденні обліку, зацікавленість різних діючих суб'єктів господарювання у певному коригуванні значень, які мають бути відображені у звітності, та інші чинники впливу.

Аналізуючи систему вимог до фінансової звітності, на мою думку потрібно виділити такий особливий і надзвичайно важливий для фінансової звітності аспект, як багатогранність інформації, яка повинна бути відображена у звітності. Різні споживачі інформації потребують різну інформацію, яка б забезпечувала задоволення їх інтересів саме у тому напрямі, що цікавить користувача – інші ділянки звітності для них мають практично нульову цінність. Адже потенційні акціонери цікавляться, як правило, лише інформацією про загальний стан підприємства, його потужність, розміри; інвестори – прибутковістю виробництва, дивідендами на акції; кредитори – можливостями підприємства погасити позику; постачальники – платоспроможністю підприємства тощо.

Порядок подання звітності, їх форми, перелік показників, що до них включаються, є одними із найбільш змінюваних елементів сучасної української звітності. Бажання якомога краще вдосконалити звітність, зробити її більш оперативнішою, детальнішою і якіснішою інколи призводило до того, що фактичні відображення змін не встигали за